

บทที่ 4
ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่มาได้รับการรักษาที่โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา สภากาชาดไทย ระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงธันวาคม พ.ศ.2556 จำนวน 200รายผลการวิจัยนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลและค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลการรับรู้ภาวะสุขภาพ และภาวะซึมเศร้า

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และทำนายการรับรู้ภาวะสุขภาพของกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 61. 5มีอายุเฉลี่ย 66.65ปี (SD = 10.59) สถานภาพสมรสคู่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 87.5 การประกอบอาชีพ เป็นอาชีพรับจ้างคิดเป็นร้อยละ 11.0และอาชีพอื่นๆคิดเป็น ร้อยละ 42.0 และไม่ได้ประกอบอาชีพคิดเป็น ร้อยละ 28.0 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 57.5 ส่วนใหญ่มีระยะเวลาการเจ็บป่วยมากกว่า 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 72.0 โดยมีระยะเวลาการเจ็บป่วยเฉลี่ย 119.05 เดือน (SD = 77.426) และมีประวัติการนอนพักรักษาในโรงพยาบาล 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 53.0ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน ร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง (n=200)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	77	38.5
หญิง	123	61.5
อายุ (M= 66.65, SD = 10.59)		
< 50 ปี	15	7.5
50 - 59 ปี	32	16.0
60 - 69 ปี	64	32.0
≥ 70 ปี	89	45.5
สถานภาพสมรส		
คู่	175	87.5
โสด	16	8.0
หม้าย/หย่า/แยก	9	4.5

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ		
รับจ้าง	22	11.0
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	20	10.0
ค้าขาย	11	5.5
เกษตรกร	5	2.5
ธุรกิจส่วนตัว	2	1.0
อื่นๆ	84	42.0
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	56	28.0
รายได้ (บาท/เดือน)		
≤ 5,000	7	3.5
5,001-10000	78	39.0
10,001-15,000	67	33.5
> 15,000	48	24.0
ระยะเวลาการเจ็บป่วย (ปี)		
(M= 119.05 เดือน , SD = 77.426)		
< 1	7	3.5
1 - 5	49	24.5
6 - 10	102	51.0
> 10	42	21.0
ประวัติการนอนพักรักษาในโรงพยาบาล		
ไม่เคย	41	20.5
1 ครั้ง	106	53.0
2 ครั้ง	45	22.5
3 ครั้ง	8	4.0

ส่วนที่ 2 ข้อมูลและค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลการรับรู้ภาวะสุขภาพ และภาวะซึมเศร้า

2.1 การรับรู้ภาวะสุขภาพ

จากการศึกษาพบว่า ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่มาได้รับการรักษาที่ โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา สภาภชาดไทย ในช่วงเวลาที่ทำการศึกษา มีค่าคะแนนเฉลี่ยการรับรู้เกี่ยวกับภาวะสุขภาพทั่วไปของตนเอง 7.49 คะแนน (SD =1.60) จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน และผลกระทบของการเจ็บป่วย ในรอบ 4 สัปดาห์ที่ผ่านมาผู้ป่วยรับรู้ว่ ปัญหาสุขภาพมีผลกระทบต่ออาการเจ็บหรือปวดตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย มากที่สุด โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.47 คะแนน (SD =1.81) จากคะแนนเต็ม 10 คะแนนนอกจากนี้ผู้ป่วยรับรู้ความสามารถในการทำกิจกรรมของตนเอง มีค่าเฉลี่ย 33.37 (SD. =7.62) จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน และมีค่าคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวต่อความ

เจ็บป่วย13.31 (SD =1.71) จากคะแนนเต็ม 14 คะแนนนอกจากนี้มีคะแนนเฉลี่ยภาวะจิตใจและอารมณ์ในช่วง 4 สัปดาห์ที่ผ่านมา 30.43 (SD =4.95) จากคะแนนเต็ม 42 คะแนน ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

การรับรู้เกี่ยวกับภาวะสุขภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเมื่อเปรียบเทียบกับภาวะสุขภาพของบุคคลทั่วไปพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปฏิบัติตัวด้านการรับประทานอาหารที่เหมาะสมกับโรค 54.96 (SD =7.84) จากคะแนนเต็ม 85 คะแนน มีค่าคะแนนเฉลี่ยด้านการเคลื่อนไหวและออกกำลังกาย13.59 (SD =4.97) จากคะแนนเต็ม 25 คะแนนมีค่าคะแนนเฉลี่ยด้านการจัดการกับความเครียด 24.37 (SD =4.26) จากคะแนนเต็ม 35 คะแนนและมีค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตามแผนการรักษาและควบคุมปัจจัยเสี่ยง 29.35 (SD =6.13) จากคะแนนเต็ม 55 คะแนน และมีค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจโดยรวม 4.78 (SD =1.23) ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การรับรู้ภาวะสุขภาพของกลุ่มตัวอย่าง (N=199)

การรับรู้เกี่ยวกับภาวะสุขภาพ	Min	Max	Mean	SD
1.การรับรู้ภาวะสุขภาพโดยรวม (1-10คะแนน)	2	10	7.49	1.60
2.ภาวะจิตใจและอารมณ์ (8-48 คะแนน)	20	40	30.43	4.95
3.การปรับตัวต่อการเจ็บป่วย (7-14คะแนน)	7	14	13.31	1.71
4.ความสามารถในการทำกิจกรรม (10-40คะแนน)	11	40	33.37	7.62
5.การเคลื่อนไหวและออกกำลังกาย (5-25คะแนน)	5	25	13.59	4.97
6.การรับประทานอาหารที่เหมาะสมกับโรค (17-85คะแนน)	37	79	54.96	7.84
7.การจัดการกับความเครียด (7-35คะแนน)	10	35	24.37	4.26
8.การปฏิบัติตามแผนการรักษาและการควบคุมปัจจัยเสี่ยง (11-55 คะแนน)	18	45	29.35	6.13
9.ความพึงพอใจ (1-6 คะแนน)	1	6	4.78	1.23

2.2 ภาวะซึมเศร้า สำหรับภาวะซึมเศร้าของกลุ่มตัวอย่าง (ตารางที่ 3) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีภาวะซึมเศร้า ร้อยละ 80.0 และมีภาวะซึมเศร้าในระดับเล็กน้อย ร้อยละ 10.0

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับภาวะซึมเศร้า (n=199)

ภาวะซึมเศร้า	Mean	SD.	จำนวน	ร้อยละ
	38.195	8.76		
1. ระดับปกติ (< 50 คะแนน)			180	90.0
2. ระดับเล็กน้อย (50-59 คะแนน)			20	10.0
3. ระดับปานกลาง (60-69 คะแนน)			0	0.0
3. ระดับสูง (≥70 คะแนน)			0	0.0

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และทำนายการรับรู้ภาวะสุขภาพผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้ภาวะสุขภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ความสามารถในการทำกิจกรรม (r=.266, p<.001) การปรับตัวต่อการเจ็บป่วย (r=.238, p<.001)ภาวะจิตใจและอารมณ์ (r=.276, p<.001) การเคลื่อนไหวและการออกกำลังกาย (r=.212, p=.001) และการปฏิบัติตามแผนการรักษาและการควบคุมปัจจัยเสี่ยง (r=.117, p =.049)การรับประทานอาหารที่เหมาะสมกับโรคมีความสัมพันธ์ทางลบกับการรับรู้ภาวะสุขภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (r = -.204, p =.002) ส่วนภาวะซึมเศร้ามีความสัมพันธ์ทางลบกับการรับรู้ภาวะสุขภาพอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (r = -.007, p =.461) ดังรายละเอียดในตารางที่ 5, 6

จากการทดสอบการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณโดยใช้การรับรู้ภาวะสุขภาพของกลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแปรตาม ด้วยวิธี Stepwise regression (ตารางที่ 7, 8) พบว่า ปัจจัยทำนายการรับรู้ภาวะสุขภาพของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ภาวะจิตใจและอารมณ์ (Beta= .238, p<.001) โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของการรับรู้ภาวะสุขภาพได้ร้อยละ 7.6 ตัวทำนายตัวที่สองที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาในสมการ คือ ความสามารถในการทำกิจกรรม (Beta = .226, p <.001) โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของการรับรู้ภาวะสุขภาพได้เพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 12.6 สามารถเขียนเป็นสมการถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

การรับรู้ภาวะสุขภาพ = .238ภาวะจิตใจและอารมณ์ + .226ความสามารถในการทำกิจกรรม

ตารางที่ 4 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ภาวะสุขภาพของ
กลุ่มตัวอย่าง (n=199)

	ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์	p-value
ความสามารถในการทำกิจกรรม	.266	<.001
การปรับตัวต่อการเจ็บป่วย	.238	<.001
ภาวะจิตใจและอารมณ์	.276	<.001
การรับประทานอาหารที่เหมาะสมกับโรค	-.204	.002
การเคลื่อนไหวและออกกำลังกาย	.212	.001
การจัดการกับความเครียด	-.097	.085
การปฏิบัติตามแผนการรักษาและการควบคุมปัจจัยเสี่ยง	.117	.049
ภาวะซึมเศร้า	-.007	.461

ตารางที่ 5 แสดงผลการทดสอบการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยทำนายการรับรู้ภาวะสุขภาพ
ของกลุ่มตัวอย่าง (n=199)

	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
Constant	3.562	.757		4.707	<.001
ภาวะจิตใจและอารมณ์	.077	.022	.238	3.517	.001
ความสามารถในการทำกิจกรรม	.047	.014	.226	3.341	.001

ตารางที่ 6 แสดงค่า R, R² และ Change Statistics ของโมเดลทำนายการรับรู้ภาวะสุขภาพของกลุ่ม
ตัวอย่าง

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Change Statistics				
				R Square Change	F Change	df1	df2	Sig. F Change
A	.276 ^a	.076	.071	.076	16.236	1	197	<.001
B	.355 ^b	.126	.117	.050	11.163	1	196	.001

A= Constant ภาวะจิตใจและอารมณ์
B= Constant ภาวะจิตใจและอารมณ์ความสามารถในการทำกิจกรรม

ส่วนที่ 4 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และทำนายคุณภาพชีวิตโดยรวมของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง
ตารางที่ 7 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของกลุ่ม
ตัวอย่าง (n=199)

	ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์	p-value
การรับรู้ภาวะสุขภาพโดยรวม	.316	<.001
ความสามารถในการทำกิจกรรม	.157	.013
การปรับตัวต่อการเจ็บป่วย	.186	.004
ภาวะจิตใจและอารมณ์	.399	<.001
การรับประทานอาหารที่เหมาะสมกับโรค	-.166	.009
การเคลื่อนไหวและออกกำลังกาย	.064	.184
การจัดการกับความเครียด	-.029	.343
การปฏิบัติตามแผนการรักษาและการควบคุมปัจจัยเสี่ยง	.089	.106
ภาวะซึมเศร้า	-.356	<.001

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ การรับรู้ภาวะสุขภาพโดยรวม ($r=.316, p<.001$) ความสามารถในการทำกิจกรรม ($r=.157, p<.013$) การปรับตัวต่อการเจ็บป่วย ($r=.186, p<.004$) ภาวะจิตใจและอารมณ์ ($r=.399, p<.001$) การรับประทานอาหารที่เหมาะสมกับโรค ($r=-.166, p=.009$) และภาวะซึมเศร้า ($r = -.356, p<.001$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 10

ตารางที่ 8 แสดงผลการทดสอบการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยทำนายคุณภาพชีวิต
ของกลุ่มตัวอย่าง (n=199)

	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
Constant	3.163	.757		4.707	<.001
ภาวะจิตใจและอารมณ์	.048	.019	.193	2.486	.014
ภาวะสุขภาพ	.201	.051	.261	3.987	<.001
ภาวะซึมเศร้า	-.035	.010	-.251	-3.374	.001

ตารางที่ 9 แสดงค่า R, R² และ Change Statistics ของโมเดลทำนายคุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่าง (n=199)

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Change Statistics				
				R Square change	F Change	df1	df2	Sig. F Change
A	.399 ^a	.159	.155	.159	37.200	1	197	<.001
B	.453 ^b	.205	.197	.046	11.351	1	196	.001
C	.499 ^c	.249	.237	.044	11.381	1	195	.001

A= Constant ภาวะจิตใจและอารมณ์
B= Constant ภาวะจิตใจและอารมณ์ ความสามารถในการทำกิจกรรม
C= Constant ภาวะจิตใจและอารมณ์ ความสามารถในการทำกิจกรรม ภาวะซึมเศร้า

จากการทดสอบการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเพื่อหาปัจจัยทำนายคุณภาพชีวิตโดยใช้ความ
ผาสุกของกลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแปรตาม ด้วยวิธี Stepwise regression (ตารางที่ 8) พบว่าปัจจัย
ทำนายคุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ภาวะจิตใจและอารมณ์ (Beta= .193, p<.014) โดย
สามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพชีวิตได้ร้อยละ 15.9 ตัวทำนายตัวที่สองที่ได้รับการ
คัดเลือกเข้ามาในสมการ คือ ภาวะสุขภาพ (Beta = .261, p <.001) โดยสามารถอธิบายความ
แปรปรวนของคุณภาพชีวิตได้เพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 20.5 ตัวทำนายตัวที่สามที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามา
ในสมการ คือ ภาวะซึมเศร้า (Beta = -.251, p=.001) โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของ
คุณภาพชีวิตได้เพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 24.9 สามารถเขียนเป็นสมการถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน
ได้ดังนี้

คุณภาพชีวิต = . 193 ภาวะจิตใจและอารมณ์ + .261ภาวะสุขภาพ - .251ภาวะซึมเศร้า